

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Quibus casibus reservatis in universum subjaceant Religiosi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

cum aliis promovendis se ingerendo, Ex his modis proprie furtiva susceptio est hoc quarto modo: Illud enim furtiva, significat clanculum, susceptionem, ita ut sine scientia ordinantis, quis consocietur cum aliis ordinandis, & sic, nesciente, & consequenter nōtente, & approbante Episcopo, ordinetur: Cateri tres præcedentes modi potius dicuntur dolose susceptiones, solum largi dici possunt furtivæ: in illis enim decipitur quidem Episcopus, sed non proprie, modo furtivo, & occulto, ut in quarto. Quemadmodum igitur Doctores cum Suarez, d. 42. de censuris sect. 3. num. 6. P. Bardi in sect. leg. 7. q. 10. citans Layman, Syrr. G. Hurtad., communiter doceant, penam latam in Sacris Canonibus contra furtivæ promotionis, esse solum contra hanc quartam modum, ita dicendum esse in casu nostro, censuræ, cum in utroque casu sint stricte verba interpretanda.

48. Quæres, de quibusnam Ordinibus hic loquutio est: Respondeo. Cum prima tonsura ex communi sententia Ordo non sit, ut habes apud Doctores citatos à Castrop. l. c. de ord. d. un. p. 1. n. 4. citante Vasq. Coninch. Layman aliisque, ejus furtiva susceptio non erit casus reservatus. At vero, quia Minores Ordines sunt, (definit enim Tridentinum sess. 23. cap. 2. & cap. 22. Ordines septem esse in Ecclesia, Sacerdotii, Diaconatus, Subdiaconatus, quatuor Minorum Ordinum) Ideo eorum furtiva susceptio casus erit reservatus.

49. Dices, at Minores Ordines ex sententia Vasquez, aliorumque non sunt Sacramenta, ergo neque proprie, & vere Ordines. Respondeo Primò, Minores Ordines esse Sacramenta, tenet communior sententia, quam docet S. Thom. sequiturque Castrop. l. c. p. 3. n. 4. citans S. Th. Bellam. Con. aliosq; Respondeo Secundò, licet Minores non essent Sacramenta, non propterea negari debet esse proprie Ordines: Ad hoc enim, ut Minor sit proprie Ordo, facit est, si ille sit potestas quædam moralis relativa ad aliquod Ministerium Altaris, quæque Ordinatum constituit in gradu superiori, comparatione ministrorum Ecclesiæ, nec solum comparatione aliorum Fidelium, quod solum facit prima tonsura, cum Minores faciant, etiam comparatione ipsorum ministrorum Ecclesiæ, quales sunt ipsi tonsurati? lege Castrop. loc. cit. Cum ergo noster Legislator dicat (quoscunque Ordines) Minores autem omnium consensu, proprie Ordines sunt, quamvis non sint, in aliquorum opinione, Sacramenta, illos etiam comprehendere voluit Legislator.

X. Bonorum Ecclesiasticorum Invasores.

50. Bona alia sunt stabilia, mobilia alia, unde lex hæc videtur extendi ad eos, qui alterutra rapit. Verum, salva meliore sententia, quia proprie, & stricte loquendo (ut hic ex supradictis loquendum nobis est) non dicitur quis invadere bona mobilia, v. g. pecuniam, vestem, & similia, sed furari, rapere, tollere, usurpare, nam invadere proprie est de bonis stabilibus, & significat in prædium, in feudum, in domum possidenda, se se immittere: jdeo mihi videtur, hic non comprehendere, nisi invasores bonorum stabilium.

Confirmo, quia in Bulla Cœnæ num. 17. excommunicantur qui usurpant fructus, redditus, & proventus ad Sedem Apostolicam, & quascunque Ecclesiasticas personas ratione Ecclesiæ pertinentēs, & n. 20. excommunicantur invadentes, destruentes, occupantes, & detinentes, in totum, vel in partem, Regna, Civitates, Terras, & loca ad Romanam Ecclesiam pertinentia. Vides igitur n. 20. ubi agitur de bonis immobilibus usurpati verbi invadendi, nō vero n. 17. ubi agitur de mobilibus.

51. Nominem autem Ecclesiasticorum bonorum, intelligi ea bona, quæ sunt Ecclesiæ, unde bona patrimonialia hic non includi, nequaquam est dubitandum. Dubitari tamen posset de bonis patrimonialibus, ad quorum titulum quis est ordinatus. An scilicet is, qui dictum patrimonium invadit, incidat in reservatum?

52. Respondeo, non incidere. Hujus autem responsionis ratio tota pendet ex solutione illius quæstionis. An

Par. III.

bonum quodcunque stabile, statim, atque sit patrimonium Ordinati, fiat bonum proprie Ecclesiasticum? Profecto, cum agitur de rebus Ecclesiasticis non alienandis, querunt DD. an sub prohibitione Trid. sess. 23. c. 11. reserv. & in Extra. Ambitiosa, de reb. Eccl. non alienand., ne bona Ecclesiastica alienari possint, includatur dictum Ordinati patrimonium: & resolvunt communiter, non includi, ut recte notat Bonac. l. p. d. 2. de reb. Eccl. non alienand. q. un. p. 2. n. 28. sine, quia Extravagans Ambitiosa, (quam Tridentinum confirmat) expresse loquitur de bonis immobilibus, & mobilibus pretiosis, Deo dicatis. Porro ex hac doctrina vides, ut aliquod sit bonum Ecclesiasticum, debere esse dicatum absolute Deo: quare cum dictum patrimonium non sit dicatum immediate Deo, vel Ecclesiis sed solum in alimentum temporale Ordinati; absolute, & proprie Ecclesiasticum non erit. Adde, dictum Patrimonium, mortuo Ordinato, redire sine alia licentia ad pristinum statum, quod certe non posset si esset proprie bonum Ecclesiæ. Vera igitur est nostra Responsio, invadentem bona prædicti patrimonii, non incurrere in casum reservatum, quia non invadit bona simpliciter, & absolute Ecclesiastica.

53. Dices, at dictum patrimonium non potest alienari ab Ordinato, sine Episcopi licentia, donec aliunde habeat Ordinatus, unde vivat: ergo est bonum Ecclesiasticum Respondeo. Nego consequentiam. Ratio enim, cur non possit alienari, non est, quia sit Ecclesiasticum bonum, sed quia ex peculiari lure Tridentinum sic statuit, ut scilicet viventi Ordinato congrua alimenta non desint. Recte ergo Marchinus de ord. tr. 2. p. 6. c. 7. diff. 12. quando ex probabiliori sententia, docet, bona patrimonialia, ad quorum titulum quis est ordinatus, non subjacere gabelis, nec collectari posse nō dicit, quia hæc sunt bona Ecclesiastica, sed quia privilegio bonorum Ecclesiasticorum gaudent, cur autem hoc privilegio gaudeant, ad nos in præsentem non pertinet edocere, si cui scire placet, ipsum, & ab ipso Doctores citatos adeat.

CAPUT VII.

De Casibus Reservatis pro Religiosis.

§. I. Quibus Casibus Reservatis in Universum subdantur Religiosi.

1. Certum est, Religiosos subjacere Casibus in sua Religione reservatis. Certum item, eosdem non affici casibus, qui reservantur ab Episcopis, ut ex superius allatis patet: quamvis enim hi domicilium habeant in Diocesi Episcoporum, habeant tamen amplam exemptionem ab ipsorum Jurisdictione.

2. Verum, an idem Religiosi afficiantur casibus à Summo Pontifice absolute reservatis, aliqui dubitarunt sed inmerito, sunt enim, & ipsi, ut ceteri Fideles Summo Pontifici subjeti, nec unquam ab universali lege, qua Pontifex casus reservat, liberari ab eodem Pontifice ipsi fuerunt. Solum enim per varia privilegia iisdem concessa, indulget Pontifex, ut de iis casibus absolvi à Superioribus, juxta privilegiorum tenorem possint, non vero eos ab incursionē reservatorum exempt.

3. Hinc ergo fit, ut si Religiosus incidat in casum quemcunque Papalem, non possit absolvi à Confessario Regulari, qui à Superiore Monasterii est expositus ad excipiendas Confessiones in eo Monasterio subdito; nisi specialem potestatem ei Confessario attribuerit legitimus Superior. Et ratio est, quia ex una parte ut dictum est, casus supponitur esse Papalis, & ex altera supponitur per ipsam simplicem deputationem Confessariorum non concedi à Superioribus facultas absolvendi à reservatis, ut certum est apud omnes; legatur De Lugo in resp. moral. l. 1. dub. 27. Suar. Tom. 4. de relig. r. 8. sess. 2. c. 22. n. 12. Pelliz. t. 2. tract. 8. cap. 2. n. 53. Castrop. de penit. d. vnic. p. 15 §. 3. n. 11.

F 3 Quia

Quintanadueñas docet de panis. sing. 19. num. 4. Superiores in Societate nostra concedere ejusmodi Confessariis, licentiam absolvendi à casibus Pontificiis, (exceptis casibus contentis in Bulla Cœnæ Domini) eo ipso, quod ipsos deputant ad audiendas nostrorum Confessiones. Id quod probat ex eo, quod Pater noster Generalis, ex potestate, quam habet à Summo Pontifice, concedit in Compendio Privilegiorum omnibus Confessariis nostris approbatis, ut possint absolvere quoscunque Fideles, ad eos undecunque accedentes ab omnibus peccatis, & censuris, exceptis iis, quæ continentur in Bulla Cœnæ: at sub nomine Christi Fidelium, (ait hic Auctor) cur comprehendi non debeant nostri: Hæc ille, concludens, non esse mirum, si hic Confessarius non valeat nostros absolvere à casibus in Societate reservatis, possit verò à dictis Papalibus, non esse, inquit, mirum, quia hos reservat Societas, nec eorundem absolutionem P. Generalis concedit, dum communes Confessarios deputat, illorum vero Papalium (præter casus dictos Bullæ Cœnæ.) Idem P. Generalis voluit in dicto §. 1. concedere.

§. Hæc Quintanadueñas: quibus ego non acquiesco; nam adverto (quod certè miror, minus advertisse Quintanad.) P. Generalem, dum dicto primo §. concedit, nostros Confessarios posse absolvere omnes Christi Fideles à prædictis Papalibus, loqui de Fidelibus secularibus, seu externis, nullo modo de nostris. De nostris enim loquitur paulo post, in eodem verbo absolvo, §. 6. ubi, cum retulisset per Præpositum Generalem, vel per alios; quos ipse deputaverit, posse nostros absolvi ab omnibus casibus Pontificiis; exceptis quibusdam ibi videndis, addit, Communicatur hæc facultas Superioribus, & iis, quibus ipsi commiserint. Ecce, quomodo Pater Generalis restringit Confessarios nostros, dum eam facultatem, non concedit omnibus Confessariis, sed solum Superioribus, & iis Confessariis quibus iidem Superiores concedere voluerint. Cum ergo tam distinctè P. Generalis loquatur in hoc §. 6. certè nostros non comprehendere voluit in §. 1.

6. Et sanè mirum esset, si ejusmodi nostrorum simplex Confessarius non posset nostrum absolvere ab usurpatione alicuius rei contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale quodcumque, quia hic est unus ex casibus nostris reservatis, ut infra videbimus, possit tamen eundem absolvere à sacrilegio, per quod noster effringeret Ecclesiam, eamque spoliaret, quia hoc peccatum est Pontificium, nec contentum in Bulla Cœnæ, & sic de similibus. Quod certè inconveniens ostendit à posteriore, doctrinam Quintanad. nulla esse ratione recipiendam.

§. II. Explicatio Decreti Clementis VIII. de Casibus reservatis Regularium.

1. Illud sic habet, quod invenies tum in Bullario, tum apud Juniper. de casib. reserv. initio, tum in Ord. Sac. Jesu cap. 4. de casib. reserv.

1. Sanctissimus Dominus noster, iam pridem accuratè perpendit, & re ipsa comperit, quod reservatio facultatis absolvendi Religiosos penitentes à peccatis quibusdam gravioribus, nisi superiores admodum prudenter, ac moderatè illa utantur, nonnullis infirmiores, qui interdum Superiori suo conscientia maenlas detegere formidant, adducere possit in æterna damnationis periculum, & spiritalis remedii desperationem.

2. Quocirca, ut huic malo Sanctitas sua opportunè provideret, decrevit, ut nemo ex Regularium Superioribus peccatorum absolutiones sibi reservet, exceptis iis, quæ sequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot, prout subditorum utilitati expedire in domino indicaverit.

3. Primo, Veneficia, incantationes, sortilegia.
II. Apostasia à Religione, sive habitum dimisso, sive re-
tento, quando eo pervenerit, ut extra septa Monasterii, seu Conventus sui egresso,

III. Nocturna, & furtiva à Monasterio sui Conventus egresso, etiam non animo apostatandi facta.

IV. Proprietas contra votum paupertatis quæ sit peccatum mortale.

V. Juramentum falsum in iudicio regulari, seu in alio.

VI. Procuratio, auxilium, seu consilium ad divorciandum; post animatum scutum, etiam effecta non superstitii, aut Conventus.

VII. Falsificatio manus, aut sigilli officialium Monasterii, aut Conventus.

VIII. Furtum de rebus Monasterii, seu Conventus in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale.

IX. Lapsus carnis voluntarius, opere consummatus.

X. Occisio, aut vulneratio, seu gravis percussio quæcumque persona.

XI. Malitiosum impedimentum aut retardatio in aperto litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.

4. Si quod aliud peccatum grave pro Religiosis reservatione, aut pro conscientia puritate reservandum constituitur, id non aliter fiat, quam Generalis Capituli in ordine, aut Provincialis in Provincia, maiori disceptatione, & consensu.

5. Non liceat Superioribus Regularium Confessarios aliorum audire, nisi quando peccatum aliquod reservatum admiserint, aut ipsismet sponte, aut proprio motu à ipsis petierint.

6. Superiores in singulis domibus deputati, prout aut plures Confessarios, pro subditorum numero maiori, vel minori, ique sine docti, prudentes, charitatis prædici, qui non reservatis eos absolvant, & quibus etiam reservationum absolutio committatur, quando casus acciderint, quo eam debere committi ipse imprimis Confessarius cavere.

7. Tam superiores pro tempore existentes, quam Confessarii, qui postea ad Superioritatis gradum fuerint promoti, caveant diligenter, ne ea notitia quam de aliquo peccatis in Confessione habuerint, ad exteriorem publicationem utantur.

8. Licebit tamen Superioribus determinare penitentias graves quibusdam peccatis, etiam non reservatis, à Confessariis imponendas, quæ subditos ab ejusmodi peccatis cohibere possint. Atque &c. Non obstantibus, &c. Datum Rom. apud S. Petrum 26. Maii 1593.

9. Hactenus Decretum Clem. VIII. quod deinde confirmavit Urbanus VIII. addens verba sequentia.

Sanctitas sua deinceps declaravit, ut si in quibusdam Regularium Confessariis casus alicuius reservati fuerint, penitentibus Superior dare voluerit, possint illis Confessariis illa vice penitentes Regulares, etiam ut obtineant Superiore facultate, absolvere.

Hæc ad verbum Clemens, & Urbanus, sequuntur, quæ notulæ, quibus eadem illustrentur.

SVPER ILLVD NVMERI PRIMI

Prudenter, & moderatè.

10. Quamvis supra dixerimus, Prælati Regularium pro suis Religiosis licere aliquid amplius reservare quam Episcopis pro secularibus suis; tamen maxime notanda sunt hæc verba prudenter, & moderatè, in quibus hic adest irritans factum quoad hoc, de quo loquimur: sed hoc satis sit innuissè.

11. At si imprudenter, & immoderatè se gerant, (ut certum est) tunc peccent, validè erit reservatio (ut certum est) tunc peccent, validè erit reservatio, Respondeo, validam puto, si cetera serventur, quæ sunt in memorato Decreto descriptas, quia nullum est huiusmodi hic adest irritans factum quoad hoc, de quo loquimur. Et nota, hoc undecim casus non esse eo ipso reservatos, sed reservabiles. Sane si eo ipso essent reservati, non diceret Pontifex, ut Prælati, vel omnes, vel qui sibi reservent.